

ИНФОРМАЦИОННИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА БИБЛИОТЕКАТА ПО БИОЛОГИЯ

Нина Георгиева, E-mail: niana1982@abv.bg

Библиотеката по биология е изградена към Института по експериментална морфология и антропология с музей (ИЕМАМ-БАН). Тя е многоотраслова библиотека с основна тематика на комплектуване в областта на биологичните науки. Филиал е на Централната библиотека на БАН. Основната ѝ задача е изграждането и организацията на библиотечен фонд с българска и чуждестранна литература с цел задоволяване на информационните потребности на учените и специалистите в ИЕМАМ и Института по експериментална патология и паразитология (ИЕПП).

Библиотеката по биология се ръководи от Библиотечен съвет, създаден със заповед на директора на ИЕМАМ-БАН. Той се състои от осем членове с председател ст.н.с.І. ст. Елена Николова. Включени са специалисти от всички научни направления.

Библиотеката е създадена през 1978 г. като самостоятелно звено към Единния център по биология чрез сливане на библиотеката на Института по морфология при БАН (1953г.), библиотеката на Института по обща и сравнителна патология при БАН (1948г.) и библиотеката на Централната лаборатория по хелминтология при БАН (1954г.). През 1994г. към нея се присъединява и фондът на библиотеката на Централната лаборатория по проблемите на регенерацията.

Целта на Библиотеката по биология е да предоставя на читателите най-актуалната литература в научните области, в които работят институтите, които тя обслужва. Затова комплектуването е насочено към следните профили: анатомия, ембриология, хистология, цитология, имунология, морфология, клетъчна биология, клетъчни взаимодействия и междуклетъчни контакти, неврохимия, невроморфология; антропология; обща, сравнителна и експериментална патология; левкози по птици и бозайници, ултраструктури, хистология и биохимия на неоплазиите, онкогенни вируси, имунология на туморите и левкемиите, цитология, цитохимия и електронна микроскопия; обща, медицинска и ветеринарно-медицинска паразитология,

фитохелминтология, фауна и систематика на паразитите, екология на паразитите, биохимия, имунология, патоморфология и патобиохимия при паразитози, паразитози по рибите.

Комплектуването на фондовете се осъществява чрез покупка, абонамент, книгообмен и дарение. В библиотеката се съхраняват изданията на сътрудниците от двата института — Института по експериментална морфология и антропология с музей и Института по експериментална патология и паразитология, както и личните библиотеки на чл.кор. Константин Матов, чл.кор. Димитър Каданов и ст.н.с. Елена Димитрова. Обработването на новите библиотечни документи се извършва в Централна библиотека на Българската академия на науките.

В края на 2008 г. Библиотеката по биология притежава 20033 тома, от които 6049т. книги, 13206т. периодични издания и 778т. специални видове издания (Вж Таблица 1).

Сравнителен анализ на фонда на Библиотеката по биология

Таблица 1

	2004	2005	2006	2007	2008
Прираст					
-общо	27184	25741	23714	22583	22511
-книги	8	8	17	17	10
-списания	85	85	65	118	216
-спец. видове	52	52	52		
Отчисления					
-книги		1118	1218	207	
-списания	1588	1054	46		2704
-спец. видове			1		
-общо	25741	23714	22583	22511	20033

Сравнителната таблица за прираста на фонда на Библиотеката по биология показва, че прирастът на книгите е много малък — между 8 и 17 тома годишно. Леко нараства броят на периодичните издания, а специалните видове (сп. “Current contents”) през 2007 г. спират да се получават, т.е. фондът на библиотеката нараства много слабо.

Поради интереса на читателите предимно към най-новите публикации в съответните области библиотеката насочва вниманието си към актуализация на фонда . В резултат на това през периода 2004-2008 са отчислени 7936 тома. От таблицата се вижда по подробно разпределението на отчислените документи по видове.

Едновременно с това Библиотеката по биология предлага достъп до он-лайн бази данни : Scopus, ScienceDirect, SwetsWise, SpringerLink, Web of Science, ProQuest, EBSCO Publishing, Scientific journals international. Така информационните й възможности се увеличават.

В библиотеката се поддържат азбучен, систематичен и топографски каталози на книгите и периодичните издания. През 2008г. Библиотеката по биология започна да въвежда библиотечно-информационната система ALEPH500, на базата на която изгражда електронен каталог. Това увеличава възможностите за по-лесен и бърз достъп на читателите до фондовете на библиотеката.

Библиотеката обслужва специалистите от ИЕМАМ-БАН и ИЕПП-БАН, както и външни читатели, основно от Централната лаборатория по обща екология и от Висшия ветеринарно-медицински институт. Приложената по-долу таблица показва състава на читателите й (Вж Таблица 2):

Таблица за читателите
Таблица 2

	2004	2005	2006	2007	2008
Читатели	139	138	136	150	106
-научно звено	108	106	110	122	85
-системата на БАН	26	19	18	22	15
-външни	1	7	8	4	6
-СУ	4	6		2	
-професори	38	34	37	39	63
-науч. сътрудници	93	92	42	105	33
-студенти	4	5		2	
-други	4	7	5	4	10
Потенц. читатели	116	100	138	138	140

Таблицата дава основание да се смята, че основната част от читателите са хабилитирани лица от двете постоянни научни звена, които обслужва Библиотеката по биология, следвани от учени от други звена от системата на Академията. Сравнително малък е броят на външните читатели и студентите.

Въвеждането на библиотечно-информационната система ALEPH500 и достъпът до международни информационни системи в значителна степен разширяват възможностите на Библиотеката по биология да обслужва качествено и с необходимата актуална информация потребителите си; в бъдеще тя има за цел да разширява още повече тези възможности.